

verslag

Omschrijving	bijeenkomst 32 multi-stakeholdergroep (MSG)
Vergaderdatum en -tijd	23 november, 13.00-15.30 uur
Vergaderplaats	Babylon Hotel, Den Haag
Aanwezigheid quorum	Quorum is aanwezig. Naast de voorzitter en de coördinator zijn alle geledingen in voldoende mate vertegenwoordigd (met verleende volmachten).

1. Opening

- De voorzitter heet allen welkom, in het bijzonder Jeroen Bernds en van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Aan hem is een volmacht verleend door Michiel Hendrickx.
- Daarnaast heeft Martijn van der Deijl (NAM) een volmacht verleend aan Arendo Schreurs (Element NL), waardoor het quorum wordt gerealiseerd en er rechtsgeldige besluiten genomen kunnen worden.
- Marieke van den Akker vertrekt bij Element NL en zal daarom per januari 2023 stoppen als MSG-lid. Daardoor ontstaat dan een nieuwe vacature bij de industriegeleding.
- Sjarah Soede is de opvolger van Carmen Hagens in de MSG voor het ministerie van Buitenlandse Zaken (BuZa). Zij is plaatsvervangend Directeur Inclusieve Groene Groei.

2. Vaststelling verslag & bijlagen MSG 6 juli en 5 oktober 2022

De verslagen en bijlagen van 6 juli en 5 oktober 2022 worden vastgesteld.

3. Vaststelling reconciliatierapport 2021

Het reconciliatierapport wordt vastgesteld, met inbegrip van de door de coördinator in lijn met de bespreking van 5 oktober voorgestelde wijzigingen: .

- a) De meerjaren analyse in tabel 1.2.9 uitbreiden met de cijfers voor 2019; bij tabel 5 een verwijzing opnemen naar tabel 1.2.9.
- b) Boven tabel 11 de volgende tekst invoegen: "*Een deel van dit netto kasoverschot is als volgt gereserveerd:*"
 - 1.132 miljoen euro voor kosten in verband met aardbevingen.
- c) Verzamelde UBO-informatie opnemen als bijlage bij het reconciliatierapport.

4. Vaststelling contextbeschrijving bij reconciliatierapport 2021

De door de coördinator opgestelde contextbeschrijving wordt vastgesteld.

5. Vaststelling Uitwerking scenario 1: data bedrijven beschikbaar in portaal op moment van beschikbaarheid

- De coördinator presenteert het advies van de subgroep Systematische ontsluiting van data. Voorstel is dat de uitvraag van data van de bedrijven en van de machtigingen start in december van het desbetreffende jaar. Beide worden voor 15 februari van het jaar daarop aangeleverd bij NL-EITI. Dit is ruim na de jaarafsluiting en nog voor het opmaken van de jaarrekening. Op een vraag vanuit de industriegeleding wordt geantwoord dat de subgroep van oordeel is dat dit haalbaar zou moeten zijn voor de bedrijven.
- Vervolgens kunnen conform het advies de data van de bedrijven gepubliceerd worden op de website van NL-EITI. Vanaf 15 februari start ook de onafhankelijke accountant met de uitvraag van de data van de overheden en vervolgens met de reconciliatie, die dan 30 april gereed zou kunnen zijn. Het reconciliatierapport zou dan in juni gepubliceerd kunnen worden.
- De overheidsgeleding geeft aan dat zij gaan kijken hoe het huidige arbeidsintensieve proces bij de overheid, om de cijfers te vergelijken, versneld kan worden.
- De voorgestelde uitwerking van scenario 1 wordt vastgesteld.
- Daarnaast wordt vastgesteld om te gaan werken met meerjarige machtigingen voor maximaal de periode van het contract van de onafhankelijke accountant.

6. Communicatieonderzoek en ontwikkeling website

- De respons van 4% (25) van het communicatieonderzoek wordt door alle geledingen als laag ervaren.
- De overheidsgeleding krijgt de indruk dat voor de ontwikkeling van de website vooral voorstellen zitten om meer inhoud te gaan zenden in plaats van om de bekendheid te vergroten. De coördinator licht toe dat om de bekendheid te vergroten er ook inhoud nodig is. De overheidsgeleding geeft aan dat goed nieuws kennelijk geen nieuws is en dat het van belang is om de inhoud te verbinden met het maatschappelijke debat. NL-EITI heeft een schat aan informatie. Kern is het faciliteren van een goed geïnformeerde discussie.
- industriegeleding onderschrijft dit: bekendheid van EITI is op zichzelf niet belangrijk. De industriegeleding wil vooral inzetten op de actualiteit door bij een debat waar EITI-data relevant zijn de deelnemers hierop actief te attenderen. Dat is belangrijker dan energie te steken in een nieuwsbrief. De industriegeleding zou bijvoorbeeld graag zien dat er een persbericht komt bij de publicatie van het NL-EITI rapport en dat de Vaste Kamercommissie op dat moment actief benaderd wordt.
- De voorzitter geeft aan dat hij binnenkort een afspraak heeft met een journalist in verband met het binnenkort te verschijnen NL-EITI rapport.
- Besloten wordt dat de website verder moet worden ontwikkeld, zodat er directe toegang komt tot de structurele gegevens. Verder moet de actualiteit actief worden meegenomen op de website.
- Daarnaast besluit de vergadering dat er een jaaragenda van externe momenten moet worden opgesteld, momenten waarop de inhoud van de NL-EITI rapporten en website actief wordt gecommuniceerd.

7. Vaststelling scope

- De maatschappelijke geleding vindt dat de aanzet tot de scope het verbruik centraal stelt. Gaat het niet om de productie en opslag van duurzame energie? De scope verbreden is dan de productie van andere vormen van energie toevoegen. De voorzitter geeft aan dat door verbruik centraal te stellen zaken

onder een zelfde noemer worden gebracht. Dat sluit aan op het maatschappelijke debat. Het gaat om verbruik én productie.

Datum

1 december 2022

- De overheidsgeleding geeft aan dat verbruik het referentiekader is, maar in de notitie staat dat verbruik centraal staat. De maatschappelijke geleding stelt dat als geothermie uit Nederland geëxporteerd wordt, dit niet terugkomt in het verbruik van Nederland. We kijken nu ook naar de productie van gas, olie en zout. De industriegeleding geeft aan het werk van het Planbureau voor de Leefomgeving niet te willen overdoen voor de Klimaat- en Energieverkenning. Wat voegt dit als NL-EITI toe? De maatschappelijke geleding vult aan, wat we toevoegen zijn de betaalstromen: subsidies, aanbestedingen, investeringen van de Gasunie in een waterstofnetwerk.
- De industriegeleding ondersteunt dat de financiële stromen relevant zijn, dat zit in de scope. Dan kan het ook gaan om gasopslagen. De maatschappelijke geleding vult aan: hoe logisch is het dat EBN mede-eigenaar wordt van een waterstofinstallatie? Dan helpt het als de grootheden van de financiële stromen in beeld zijn. De voorzitter geeft aan dat verbruik een vertrekpunt is, maar onderschrijft ook het belang van de productiekant. Het gaat om het energiesysteem, en dan vooral om de financiële stromen.
- De industriegeleding geeft aan dat door klimaatproblemen er een transitie is naar nieuwe geldstromen in de context van de delfstoffenwinning.
- De industriegeleding geeft aan dat een actieve(re) betrokkenheid van de overheid een noodzakelijke voorwaarde is. NL-EITI verbreedt onder druk van de energietransitie naar aanpalende activiteiten. Het gaat om infrastructuur, wind, opslag en transport van CO2 en waterstof. Je begint bij één onderwerp en gaat dit vervolgens incrementeel, stap voor stap uitbreiden. Tot 2030 is de waterstofproductie marginaal, terwijl het bij wind op zee om enorme investeringen gaat. Co2-opslag kan juist wel weer interessant zijn.
- De maatschappelijke geleding wil ook dat volgend jaar daadwerkelijk dingen worden toegevoegd, waarbij we het advies dat de TNO-expert gaf tijdens de expertsessie van 11 november is blijven hangen: richt je op de grote brokken. Dat wordt beaamd door de aanwezigen..
- De overheidsgeleding vraagt zich wel af waar ligt de grens tussen "energie-" en "extractieve-"industrie. De industriegeleding geeft aan dat onze energie nu voor het overgrote deel komt uit fossiele bronnen en dat die in de energietransitie geleidelijk vervangen gaan worden door andere, duurzame bronnen.
De overheidsgeleding voegt daar nog aan toe dat het aantrekken van grondstoffen daarbij ook een rol speelt. De transitie als continuüm: als je weer gaat mijnen of je gaat circulair grondstoffen terugwinnen, dan veranderen de percentages opnieuw. Redenatie is nu meer vanuit het systeem dan vanuit het verbruik.
- De industriegeleding stelt dat de financiële stromen om vloeibaar gas (LNG) aan te trekken meegenomen moeten worden. Het gaat om de afgenomen eigen winning, die ook terugkwam in de EBN-presentatie, en hoe de daardoor ontstane kloof tussen vraag en aanbod kan worden overbrugd. De beperking die je hebt is dat er financiële stromen aanwezig dienen te zijn.
- De vergadering besluit om de scope te verbreden naar de ontwikkeling van het Nederlandse energiesysteem naar een emissie-neutraal systeem, waarbij de financiële stromen voorop staan. Met focus op de punten in de energietransitie waar deze olie en gas vervangt en gericht op de productiekant met verbruik ter referentie. Een incrementele aanpak is noodzakelijk, met daarbij de focus op de grote brokken. Daarbij wordt een incrementele

werkwijze toegepast, bij het identificeren van de grote brokken en het toegankelijk maken van de relevante betaalstromen en andere data. Een actieve betrokkenheid van de overheid is een voorwaarde voor toegang tot voldoende menskracht en expertise.

Datum
1 december 2022

8. Verlengen termijn voorzitter

- De termijn van de voorzitter loopt af per 31 december 2022. De voorzitter betreurt het dat hij dit op het laatste moment zelf (opnieuw) aan moet kaarten.
- Hij wil met de MSG de overwegingen bespreken om wel of niet door te gaan als voorzitter. De industriegeleding schrikt van het feit dat dit niet tijdig is opgepakt en is van mening dat de overheid beter zou moeten omgaan met zijn medewerkers.
- De eerste vraag van de voorzitter is of de MSG hem mandaat wil geven voor een nieuwe periode. Daarvoor bestaat bij de aanwezigen zeker voldoende draagvlak.
- De tweede vraag is of de voorzitter zélf door wil gaan. Belangrijk voor hem is dat er een meer actieve betrokkenheid van de overheid bij NL-EITI komt. Zonder meer menskracht en expertise vanuit EZK en BuZa gaat het niet lukken de ambities te realiseren. Vóór de kerst wil hij hier vanuit beide ministeries graag duidelijkheid over hebben. De overheidsgeleding geeft aan het signaal mee te nemen.

9. Rondvraag en sluiting

- De maatschappelijke geleding vraagt zich af hoe het zit met de zittingstermijnen lopen deze niet in 2022 af? De coördinator geeft aan dat de tweede termijn van de meeste MSG-leden niet dit jaar maar eind volgend jaar aflopen. Dat is ook vlak voor de validatie van januari 2024.
- Nu scope is verbreed en vastgesteld kunnen ook de vacatures worden ingevuld. Waarbij ook qua vertegenwoordiging rekening wordt gehouden met de verbreding van de scope.
- De vergadering gaat akkoord met het voorstel om de jaarlijkse actualisatie van de MSG-samenstelling in Staatscourant uit te stellen tot het moment waarop de vacatures zijn ingevuld.